

prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
Judecător: V. Gîrleanu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: I. Muruianu, V. Efros, V. Clima

dosarul nr. 2rc-600/17

DECIZIE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Anitrans-M”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eliniti” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Anitrans-M” cu privire la rezolvirea contractului de vânzare-cumpărare și încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Anitrans-M”,

c o n s t a t ă:

La 02 aprilie 2015, SRL „Eliniti” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Anitrans-M” cu privire la rezolvirea contractului de vânzare-cumpărare nr. 01 din 20 februarie 2013 și încasarea sumei de 29 188 euro.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că la data de 20 februarie 2013, între SRL „Anitrans-M”, în calitate de vânzător și SRL „Eliniti” în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.01 în baza căruia conform pct.1.1, vânzătorul vinde, iar cumpărătorul preia și achită mijlocul de transport (garnitură compusă din camionul DAF XF 105.460 și semiremorca SCHMITZ S01).

Invocă că conform pct. 3.1. al contractului, prețul de vânzare a fost stabilit de către părți și constituie 45 000 euro, la cursul Băncii Naționale a Moldovei la data transferului, cu achitarea avansului de 25 000 euro până la data de 28 martie 2013 și cealaltă parte a sumei de 20 000 euro până la data de 30 noiembrie 2013. Iar, potrivit pct. 3.2. din contract, cumpărătorul urma să achite prin transfer sau/și numerar suma indicată în pct.3.1. al contractului din ziua semnării de către părți a acestuia, iar vânzătorul conform pct. 1.3. confirmă din momentul semnării

contractului, că mijlocul de transport nu a fost vândut nimănui, nu se află în gaj, în litigiu sau nu are aplicate interdicții.

Totodată susține că în punctul 2.1.1. al contractului, părțile au stabilit că camionul și remorca vor fi transmise cumpărătorului numai după achitarea integrală a prețului contractului.

Astfel, comunică că cumpărătorul SRL „Eliniti” a achitat sub formă de avans suma de 29 188 euro, iar vânzătorul a garantat că bunul aparține acestuia. Conform extraselor din contul bancar, cât și potrivit actului de verificare între companii din 17 martie 2015, achitarea sumei de 29 188 euro a fost efectuată la cursul Băncii Naționale a Moldovei la data transferului în câteva tranșe.

Relatează că ulterior cumpărătorul a aflat că mijlocul de transport este obiect al unui contract de leasing, conform căruia compania SRL „Anitrans-M” în calitate de locatar, se află doar în posesiunea și folosința temporară a mijlocului de transport și nicidecum nu este proprietar al bunului înstrăinat.

Consideră că în asemenea condiții vânzătorul nu va putea executa obligațiile asumate conform pct.2.1. al contractului, fapt în urma căruia cumpărătorul poate solicita rezoluțiunea contractului.

Solicită reclamantul rezolvirea contractului de vânzare-cumpărare nr. 01 din 20 februarie 2013 și încasarea din contul pârâtului SRL „Anitrans-M” în beneficiul SRL „Eliniti” a sumei de 29 188 euro, echivalentul în lei, conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la ziua executării hotărârii.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 9 noiembrie 2016 acțiunea a fost admisă integral, a fost rezoluționat contractul de vânzare-cumpărare nr. 01 din 20 februarie 2013 încheiat între SRL „Anitrans-M” și SRL „Eliniti”, a fost încasat din contul SRL „Anitrans-M” în beneficiul SRL „Eliniti” suma de 29 188 euro, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii, precum și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 8 376 lei și a fost încasat de la SRL „Anitrans-M” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 8 376 lei (f.d. 187, 192-196, vol. I).

La 14 noiembrie 2016 SRL „Anitrans-M” a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri, și scutirea parțială sau totală de la plata taxei de stat (f.d.190-191).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016, a fost respins demersul SRL „Anitrans-M” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Anitrans-M” împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 9 noiembrie 2016. Totodată s-a comunicat apelantului că necesită să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 6 282 lei și i s-a stabilit termen până la 22 februarie 2017 să lichideze neajunsul menționat, pentru că în caz contrar cererea nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) CPC. S-a mai explicat părților că chestiunea privind restituirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată din 23 februarie 2017 (f. d. 201-203, vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 martie 2017 a fost respinsă cererea de repunere în termen a recursului depusă de SRL „Anitrans-M” și a fost respins recursul declarat de SRL „Anitrans-M” împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016, ca fiind depus în afara termenului (f.d.217-220, vol. I).

La data de 24 mai 2017 SRL „Anitrans-M” a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere cu privire la eșalonarea taxei de stat în suma rămasă de 5 700 lei timp de o lună (f. d. 229-231, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 a fost restituit apelul declarat de către SRL „Anitrans-M” împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 9 noiembrie 2016, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC (f. d. 236-240, vol. I).

La data de 2 iunie 2017 SRL „Anitrans-M” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu emiterea unei decizii de eșalonare a achitării taxei de stat și remiterea dosarului în instanța de apel la faza primirii cererii de apel (f. d. 244 -246, vol. I).

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, din motiv că aceasta urma să admită eșalonarea taxei de stat dat fiind faptul că recurentul a achitat taxa de stat parțial.

Susține că a anexat probe care demonstrează imposibilitatea achitării taxei de stat, și anume titlurile executorii și încheierile executorilor judecătorești cu privire la sechestrarea patrimoniului prezentate confirmă blocarea totală a activității SRL „Anitrans-M”.

Reiterează că la dosar este anexat Raportul și Extrasul bancar eliberat de BC „Moldova-Agroindbank” SA privind conturile bancare a SRL „Anitrans-M”, prin care se confirmă că conturile bancare ale SRL „Anitrans-M” au fost sechestrate.

Consideră că instanța de apel a ignorat prevederile art. art. 85 alin. (4), 86 CPC.

Insistă că imposibilitatea achitării taxei de stat le limitează accesul la justiție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că recurenta SRL „Anitrans-M” s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii instanței de apel din 25 mai 2017, prin intermediul Curții de Apel Chișinău la 2 iunie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, se constată că SRL „Anitrans-M”, la data de 14 noiembrie 2016 a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 9 noiembrie 2016 fără a achita taxa de stat, care, însă, se impune a fi achitată, or litigiul în cauză este unul patrimonial (f. d. 190 – 191, vol. I).

Totodată prin cererea de apel depusă, SRL „Anitrans-M” a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, iar în susținerea acesteia, apelanta a invocat că se află în imposibilitate de a achita taxa de stat din motiv că prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 1 octombrie 2015 a fost aplicat sechestrul pe mijloacele bănești de la conturile bancare a SRL „Anitrans-M” în sumă de 29 188 euro, și prin încheierea executorului judecătoresc Boțan George din 30 iunie 2015 asupra mijloacelor bănești din conturile SRL „Anitrans-M” a fost aplicat sechestrul în limita a 460 335,99 lei, iar de alte mijloace bănești nu dispune.

Prin urmare prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016, a fost respins demersul SRL „Anitrans-M” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Anitrans-M” împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 9 noiembrie 2016. Totodată s-a comunicat apelantului că necesită să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 6 282 lei și i s-a stabilit termen până la 22 februarie 2017 să lichideze neajunsul menționat, pentru că în caz contrar cererea nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) CPC. S-a mai explicat părților că chestiunea privind restituirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată din 23 februarie 2017 (f. d. 201-203, vol. I).

Iar, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 martie 2017 a fost respinsă cererea de repunere în termen a recursului depusă de SRL „Anitrans-M” și a fost respins recursul declarat de SRL „Anitrans-M” împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016, ca fiind depus în afara termenului (f.d.217-220, vol. I).

Neajunsurile nominalizate, însă, nu au fost înlăturate de către apelantă în termenul stabilit de instanță, respectiv, prin încheierea din 25 mai 2017, Curtea de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) CPC, a restituit cererea de apel depusă de SRL „Anitrans-M”.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel a conchis că este indiscutabil că obligația de achitare a taxei de stat și de depunere a apelului motivat este stabilită de lege și urmărește scopul unei bune administrări a justiției.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de

stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 25 mai 2016, este întemeiată și legală, deoarece apelanta SRL „Anitrans-M” nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel, la caz fiind în mărime de 5 700 lei.

Or, argumentul precum că contul bancar al întreprinderii SRL „Anitrans-M” a fost blocat, fapt ce face imposibilă achitarea taxei de stat la depunerea apelului, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece SRL „Anitrans-M” ca persoană juridică, în susținerea acestor afirmații, urma să prezinte o informație deplină de la organul fiscal cu privire la deținerea conturilor bancare, pe când doar informația cu privire la sechestrarea conturilor la BC „Moldova-Agroindbank” SA, nu denotă faptul că apelanta nu deține și alte conturi bancare și nu dispune de alte mijloace bănești care ar permite achitarea taxei de stat.

Sub acest aspect se constată că înscrisurile prezentate de apelanta SRL „Anitrans-M” sunt insuficiente pentru a considera că ultima este în imposibilitatea de a achita taxa de stat în cuantumul stabilit de instanța de apel.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În interpretarea corectă a prevederilor legale enunțate este de înțeles că apelanților li se acordă un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, iar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor menționate în încheiere, survine sancțiunea pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, la caz, restituirea cererii de apel.

Or, în conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege sau stabilit de instanța judecătorească (judecător).

De altfel, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procesuale și sunt în drept de a-și exercita toate drepturile lor procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

În acest sens, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că SRL „Anitrans-M”, fiind conștientă că a depus încă la 14 noiembrie 2016 cererea de apel nemotivată și fără a achita taxa de stat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceasta.

Cu atât mai mult că din data depunerii apelului și până la data restituirii acestuia, a avut termen real și suficient pentru a prezenta dovada achitării taxei de stat întru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a restitui cererea de apel, nu se încalcă dreptul recurentei privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decît dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespund cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespund cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, având în vedere că întinderea acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea acțiunii și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat, chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției (*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*).

- *raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit*, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătită de reclamant raportat la veniturile sale.

În consecința, se va remarca și faptul că quantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelantă la depunerea cererii de apel, nu depășește limitele stabilite de lege, din care considerente, este apreciat critic de către instanța de recurs și afirmația recurentei precum că instanța de apel prin respingerea cererii de scutire de la plată a taxei de stat nu a luat în considerație că faptul dat poate constitui o lezare a dreptului de acces la justiție.

Mai mult că prevederile art. 85 alin. (1), art. 86 CPC, acordă dreptul instanței judecătorești de a decide asupra scutirii de plata taxei de stat sau asupra eșalonării achitării taxei de stat, dar nu-i impune obligații în sensul dat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către SRL „Anitrans-M” și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Anitrans-M”,

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eliniti” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Anitrans-M” cu privire la rezolvirea contractului de vânzare-cumpărare și încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva